



A Szentatya, Ferenc pápa üzenete 2021 nagyböjtjére

„Íme, felmegyünk Jeruzsálembe...” (Mt 20,18)
Nagyböjt: a hit, a remény és a szeretet megújításának ideje

Kedves testvérek,

amikor Jézus előre közli tanítványaival szenvedését, halálát és feltámadását, mely az Atya akaratának teljesítéseként fog megvalósulni, akkor küldetésének legmélyebb titkát tárja fel előttük, és meghívja őket, hogy ők is vegyenek részt ebben a küldetésben a világ üdvösségeért.

Nagyböjti utunkon, mely a húsvéti titok ünneplése felé halad, arra emlékezünk, aki „megalázta magát, és engedelmeskedett a halálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil 2,8). A megtérés ezen időszakában megújítjuk *hitünket*, merítünk *a remény „élő vizéből”*, és nyitott szívvel fogadjuk *Isten szeretetét*, aki mindannyiunkat testvérré formál Krisztusban. Húsvét éjjelén megújítjuk keresztségi ígéreteinket, hogy a Szentlélek működésének köszönhetően új emberré szülessünk. De ezt a nagyböjti utat, akárcsak a keresztény élet egész zarándokútját, már most a feltámadás fénye világítja be, mely irányítja mindazok érzéseit, viselkedését és döntéseit, akik Krisztust kívánják követni.

A böjt, az ima és az alamizsna Jézus tanítása szerint (vö. Mt 6,1–18) megtérésünk feltételei és kifejezőeszközei. A szegénység és az önmegtagadás útja (*a böjt*), a megsebzett emberre való odafigyelés és a róla való szeretetteljes gondoskodás (*az alamizsna*), és az Atyával folytatott gyermeki párbeszéd (*az ima*) lehetővé teszi az őszinte hit, az élő remény és a tevékeny szeretet megvalósulását.

1. A hit arra hív bennünket, hogy befogadjuk az Igazságot, és tanúságot tegyünk róla Isten és minden testvérünk előtt.

Ebben a nagyböjti időszakban a *Krisztusban kinyilvánuló Igazság befogadása és megélése* elsősorban azt jelenti, hogy megnyitjuk szívünket Isten ígéje előtt, melyet az Egyház nemzedékről nemzedékre továbbad. Ez az Igazság nem az értelem szüleménye, mely néhány kiválasztott, kiváló vagy tekintélyes elmének van csak fenntartva, hanem olyan üzenet,

amelyet megkapunk, és megérthetünk azon szív bölcsességének köszönhetően, amely nyitott Isten nagyságára, aki már azelőtt szeretett bennünket, mielőtt mi tudatára ébredtünk volna. Ez az Igazság maga Krisztus, aki azáltal, hogy teljesen magára vette emberségünket, Úttá – sokat kívánó, de mindenki előtt nyitott Úttá – tette magát, mely elvezet az Élet teljességére.

Az önmegtagadásként megélt böjt abban segíti azokat, akik azt szívük egyszerűségében vállalják, hogy újra felfedezzék Isten ajándékát, és megértsék az ő képére és hasonlatosságára való teremtettségünket, amely őbenne találja meg beteljesedését. Az önként vállalt szegénység megtapasztalásával az, aki böjtöl, szegénnyé lesz a szegények közt, és felhalmozza a kapott és szétszórott szeretet kincseit. Ha a böjtöt ily módon fogjuk fel és éljük meg, az segít szeretni Istent és felebarátainkat, mivel – ahogy Aquinói Szent Tamás tanítja – a szeretet olyan mozgás, amely figyelmünket a másik felé fordítja, és őt önmagunkkal egynek tekinti (vö. *Fratelli tutti [Mindnyájan testvérek]* enciklika [a továbbiakban: *FT*], 93).

A nagyböjt arra szolgáló idő, hogy higgyünk, vagyis befogadjuk Istent az életünkbe, és megengedjük neki, hogy „lakást vegyen” nálunk (vö. Jn 14,23). A böjtölés azt jelenti, hogy felszabadítjuk életünket mindattól, ami azt megterheli – az igaz és hamis információk és a fogyasztási cikkek áradatától is –, hogy kitárjuk szívünk ajtaját az előtt, aki egészen szegényen, mégis „kegyelemmel és igazsággal telve” (Jn 1,14) érkezik hozzánk: az Üdvözítő Isten Fia előtt.

2. A remény mint „élő víz”, mely lehetővé teszi utunk folytatását

A samariai asszony, akitől Jézus inni kér a kútnál, nem érti, amikor Jézus azt mondja, hogy „élő vizet” tudna neki adni (Jn 4,10). Először természetesen a hétköznapi vízre gondol, Jézus ellenben a Szentlelket érti rajta, akit bőségesen ad majd a húsvéti misztériumban, és aki belénk önti a reményt, mely nem csal meg. Jézus már akkor beszél a reményről, amikor szenvedését és halálát meghirdetve azt mondja, hogy „harmadnapra feltámad” (Mt 20,19). Jézus arról a jövőről beszél, melyet az Atya irgalma tárt elénk. Jézussal és neki köszönhetően remélni azt jelenti, hogy hisszük: a történelem nem zárul le hibáinkkal, erőszakos és igazságtalan tetteinkkel, a Szeretetet keresztre feszítő bűnnel. Azt jelenti, hogy átszúrt Szívéből az Atya bocsánatát merítjük.

A mai, gondokkal teli időben, amikor minden törékenynek és bizonytalannak tűnik, provokációnak tűnhet reményről beszélni. A nagyböjt azonban épp arra szolgál, hogy reméljünk, hogy tekintetünket újra Isten türelme felé fordítsuk, aki továbbra is gondját viseli teremtésének, jóllehet mi gyakran rosszul bántunk vele (vö. *Laudato si' [Áldott légy]* enciklika, 32–33; 43–44). Ez a remény a kiengesztelődésre irányul, melyre szenvedélyesen buzdít bennünket Szent Pál: „Engesztelődjete ki Istennel” (2Kor 5,20). Azáltal, hogy a bűnbocsánat szentségében, amely megtérésünk útjának középpontjában áll, bocsánatot nyerünk, mi is bocsánatot adókká válunk: mivel mi magunk is kaptuk, továbbadhatjuk azt másoknak, ha képesek vagyunk a figyelmes párbeszédre és felkaroljuk a megsebzett embereket. Isten megbocsátása – a mi szavainkon és tetteinken keresztül is – lehetővé teszi, hogy a testvériség húsvétját éljük meg.

A nagybőjt folyamán figyeljünk jobban arra, hogy „biztató szakkal szóljuk, melyek bátorítanak, erőt adnak, vigasztalnak, előrelendítenek, és ne olyan szavakkal, amelyek megaláznak, elszomorítanak, bosszantanak és semmibe vesznek” (FT, 223). Ahhoz, hogy reményt önthessünk másokba, néha elég egyszerűen „kedves embernek lenni, aki félreteszi saját gondjait és teendőit annak érdekében, hogy figyelmet szenteljen, mosolyt ajándékozzon, biztató szót szóljon, teret adjon a meghallgatásra az általános közöny közepette” (uo. 224).

Az elmélyedésben és a csendes imádságban inspirációként és belső fényként kapjuk a reményt, amely megvilágítja küldetésünkkel kapcsolatos kihívásokat és döntéseket: íme, ezért olyan fontos, hogy elmélyülten imádkozzunk (vö. Mt 6,6), és találkozzunk – a rejtekben – a mi gyengéden szerető Atyánkkal.

A nagybőjt reménnyel való megélése annak átérzését jelenti, hogy Jézus Krisztusban tanúi vagyunk az új korszaknak, amikor Isten „újjáteremt mindent” (vö. Jel 21,1–6). Azt jelenti, hogy megkapjuk Krisztus reményét, aki életét adja a kereszten, és akit Isten harmadnapra feltámaszt, és hogy „mindig készen állunk arra, hogy bárkinek megfeleljünk, aki a [bennünk élő] remény indoklását kéri [tőlünk]” (1Pét 3,15).

3. Hitünk és reményünk legtökéletesebb megnyilvánulása a szeretet, melyet Krisztus nyomdokain járva az emberekre való odafigyelésben és a velük való együttérzésben élünk meg.

A szeretet annak örül, amikor a másikat növekedni látja. Ezért szenved, ha a másik bajban van: ha magányos, beteg, hajléktalan, megvetett vagy szűkölködő... A szeretet a szív készítése, mely kiszólít magunkból, és megteremti az osztozás és a közösségvállalás kötelékeit.

„A társadalmi szeretetből kiindulva előrehaladhatunk a szeretet civilizációja felé, amelyre mindannyian meghívottnak érezzük magunkat. Egyetemes dinamizmusával a szeretet új világot képes építeni, mert a szeretet nem egy meddő érzelem, hanem a legjobb módja annak, hogy hatékony utakat találjunk a fejlődéshez mindenki számára” (FT, 183).

A szeretet ajándék, mely értelmet ad életünknek, és lehetővé teszi, hogy a rászorulókra családtagként, barátként és testvérként tekinthessünk. A kevés, ha szeretettel megosztjuk, sosem fogy el, hanem az élet és a boldogság forrásává válik. Így történt a száreptai özvegyasszony lisztjével és olajával, aki hamuban sült lepénnyel kínálta Illés prófétát (vö. 1Kir 17,7–16); és a kenyerekkel, melyeket Jézus megáld, megtör és a tanítványoknak ad, hogy szétosszák a tömegnek (vö. Mk 6,30–44). Ugyanez történik a mi adományunkkal is, akár kicsi, akár nagy, amikor örömmel és egyszerű természetességgel adjuk.

A szeretet nagybőjtjének megélése azt jelenti, hogy gondját viseljük azoknak, akik a koronavírus-járvány miatt szenvednek, elhagyottnak érzik magukat vagy aggódnak. A jövő miatti nagy bizonytalanság idején, ha emlékezetünkbe idézzük, amit az Úr az ő Szolgájának mondott: „Ne félj, mert megváltottalak” (Iz 43,1), szeretetünkkel bizalmat közvetítünk és megéreztetjük velük, hogy Isten gyermekeiként szereti őket.

„Csak a szeretet által átformált, a másik ember méltóságát felismerő látásmóddal lehet a szegényeket mérhetetlen méltóságukban elismerni és megbecsülni, saját életstílusukban és kultúrájukban tiszteletben tartani, és így a társadalomba valóban integrálni” (FT, 187).

Kedves Testvérek! Életünk minden szakasza arra szolgáló idő, hogy higgyünk, reméljünk és szeressünk. Ez a felhívás, hogy a nagybőjtöt a megtérésnek, az imádságnak és javaink megosztásának útjaként éljük meg, segítsen bennünket abban, hogy közösségi és egyéni emlékezetünkben átgondoljuk az élő Krisztusból fakadó hitet, a Szentlélek fújása által ébresztett reményt és az Atya irgalmas szívéből kiapadhatatlanul forrásozó szeretetet.

Mária, a Megváltó édesanyja, aki hűen áll a kereszt tövében és az Egyház szívében, támogasson bennünket szeretetteljes jelenlétével, és a feltámadott Úr áldása kísérjen bennünket a húsvét fénye felé vezető utunkon!

Kelt Rómában, a Lateráni Szent Jánosnál, 2020. november 11-én,
Tours-i Szent Márton emléknapiján

Ferenc